

A1.26 Zintuigen en waarnemen

- Beschrijf smaak, geur, zicht, geluid en aanraking
- Vergelijk dingen

Het geluid

De stilte

Zien

Horen

Ruiken

Voelen

Proeven

Helder

Donker

Hard

Zacht

Lekker

Vies

Zoet

Zout

Zuur

Bitter

1. Dialoog: Een getrouwd koppel praat over zintuigen en smaken (QR: Audio)

Echtgenoot: Hé schat, wist je dat we meer dan vijf zintuigen hebben?

Echtgenote: Nee joh, echt? Ik dacht alleen: zien, horen, ruiken, proeven en voelen.

Echtgenoot: Ja, dat klopt niet helemaal. Wetenschappers zijn het er nog niet helemaal over eens, maar er zijn meer.

Echtgenote: Zoals het voelen van temperatuur, evenwicht of tijd?

Echtgenoot: Precies. En ik las nog iets: ken je umami?

Echtgenote: De vijfde basissmaak, naast bitter, zout, zuur en zoet. Tomaat heeft soms umami, toch?

Echtgenoot: Ja, precies! Wist je dat je umami goed blijft proeven als je in een vliegtuig zit?

Echtgenote: Wat bedoel je? Verandert die smaak dan niet? En zout of zoet wel?

Echtgenoot: Ja. Zout en zoet proef je bijna niet meer. Daarom voegen ze extra smaak toe aan vliegtuigeten.

Echtgenote: Interessant! Volgende keer bestel ik tomatensap als we vliegen.

1. Welke smaken proef je in een vliegtuig bijna niet meer?
 - a. Zuur en bitter
 - b. Zoet en zout
 - c. Umami en zuur
 - d. Zout en donker
2. Wat wil de vrouw de volgende keer bestellen als ze vliegt?
 - a. Tomatensap, omdat het umami heeft
 - b. Iets zoets, omdat dat beter smaakt
 - c. Water, omdat het stil is
 - d. Koffie, omdat het warm is

1-b 2-a

2. Grammatica: Trappen van vergelijking

Bijvoeglijke naamwoorden hebben drie trappen van vergelijking: de stellende trap, de vergrotende trap en de overtreffende trap.

1. De stellende trap is het gewone bijvoeglijk naamwoord.
2. De vergrotende trap gebruik je om een vergelijking te maken.
3. Voor de overtreffende trap staat een lidwoord.

Trap	Uitgang	Voorbeelden
Stellende trap	-	groot, mooi, dik, klein, lief
Vergrotende trap	-er	groter, mooier, dikker, kleiner, liever
Overtreffende trap	het/de -st(e)	het grootst, het mooist, het dikst, het kleinst, het liefst

De vergrotende trap gebruikt 'dan': 'Dit huis is kleiner dan dat huis'.

Onregelmatige vormen: goed -> beter -> best, veel -> meer -> meest, graag-> liever-> liefst, weinig-> minder-> minst.

1. Deze koffie is _____ dan de thee, maar ik vind hem lekker.
 a. bitterste b. bitter c. meer bitter d. bitterder
2. In deze straat is het 's nachts _____; je hoort bijna geen geluid.
 a. rustiger b. meer rustig c. rustigste d. het rustigst
3. Deze kamer is _____ dan de keuken, omdat er geen raam is.
 a. donkerste b. meest donker c. donker dan d. donkerder
4. Voor mij ruikt deze parfum _____; veel beter dan de andere geuren.
 a. lekker dan b. het lekkerst c. meer lekker d. lekkerder

1. bitterder 2. het rustigst 3. donkerder 4. het lekkerst

3. Oefeningen

1. Koppel elk begin aan het juiste einde.

1. De wijn smaakt zoet,	a. maar jouw scherm is donker.
2. In dit café is het geluid	b. maar de kaas is zout.
3. Ik zie een helder scherm,	c. harder dan in mijn woonkamer.
4. Deze koffie ruikt lekker,	d. maar de melk ruikt vies.

1-b: De wijn smaakt zoet, maar de kaas is zout. **2-c:** In dit café is het geluid harder dan in mijn woonkamer. **3-a:** Ik zie een helder scherm, maar jouw scherm is donker. **4-d:** Deze koffie ruikt lekker, maar de melk ruikt vies.

2. Restaurantrecensie: Eetcafé De Markt (QR: Audio)

Vul de lege plekken in: harde, lekkerder, zacht, lekkerst, zuur, zout, at, bitter, geluid, zout, bestelde, zoet

Afgelopen weekend (1) _____ ik met collega's in eetcafé De Markt. Het licht in het restaurant is (2) _____ en de sfeer is rustig. We hoorden geen (3) _____ muziek, alleen wat (4) _____ van andere tafels. Dat is fijn na een drukke werkdag.

Ik (5) _____ tomatensoep en een kleine salade. De soep was lekker (6) _____ en een beetje (7) _____. De salade was fris, maar de kaas was erg (8) _____ en iets (9) _____. Mijn collega nam een (10) _____ toetje. Hij vond zijn toetje (11) _____ dan mijn salade. Ik vond de koffie het (12) _____: sterk, warm en met een heerlijke geur.

3. Luister naar de audiofragmenten en kies de juiste oplossing. (QR: Audio)

- Wat zegt de vrouw over de nieuwe wijn?
 - De wijn is heel zuur en vies.*
 - De wijn is minder zoet dan de vorige.*
 - De wijn ruikt en smaakt prettig.*
- Wat vindt de man fijn aan de woonkamer?
 - Dat er veel fel licht van de straat binnenkomt.*
 - Dat er weinig lawaai is.*
 - Dat het donkerder is dan zijn oude huis.*

4. Kies de juiste oplossing

- Ik _____ dat dit restaurant stiller is dan het café op de hoek.
 - zien*
 - ziette*
 - zie*
 - ziet*
- Mijn collega _____ dat het licht in deze vergaderruimte te donker is.
 - ziet*
 - zien*
 - ziede*
 - zie*
- In deze stille straat _____ ik de vogels beter dan in het centrum.
 - hoor*
 - hoort*
 - hoorde*
 - hooren*

1. zie 2. ziet 3. hoor

5. Rollenspel - dialogen (QR: Audio)

a. Koffie proeven op kantoor

Collega Mark: *Hier, proef deze koffie eens. Ik vind hem lekker zoet.*

Jij: *Ja, hij is zoet, maar ook een beetje bitter.*

Collega Mark: *Ik voel dat hij nog erg heet is. Pas op, anders brand je je tong.*

Jij: *Dank je. Ik wacht even totdat hij iets kouder is; dan proef ik de smaak beter.*

1. Vind jij de koffie lekker of vies? Waarom?
-

b. Te hard geluid in een restaurant

Vriendin Sara: *Ik hoor de muziek heel hard; het is niet zo fijn om te praten.*

Jij: *Ja, ik vind het ook te hard. Ik wil liever meer stilte zodat we elkaar goed horen.*

Vriendin Sara: *Het licht is ook best donker hier; ik zie mijn bord bijna niet.*

Jij: *Klopt. Het eten smaakt lekker, maar de sfeer voelt daardoor minder prettig.*

1. Is het geluid in het restaurant hard of zacht?
-

6. Oefen in tweetallen of met je docent. (QR: AI+)

1. Je bent in een restaurant met collega's. De ober vraagt: "Hoe vindt u het eten?" Antwoord en beschrijf de smaak. (Gebruik: lekker, vies, zoet, zout)
-

2. Je bent op kantoor. Een collega zet de muziek heel hard. Jij wilt rustig werken. Zeg wat je hoort en wat je wilt. (Gebruik: het geluid, hard, zacht)
-

7. Schrijven: WhatsApp (QR: AI+)

Hey,

Vanavond wil ik iets bestellen bij een nieuw restaurant in de buurt. Als ik er langsfiets, ruikt het eten altijd heel **lekker**.

Ze hebben **soep, curry** en **salade**. De curry is een beetje **pikant** en vrij **zout**. De salade is **fris** en **licht**. De soep is **zacht** en een beetje **zoet**.

Wat vind jij **lekker**? Wil je liever soep, curry of salade? Wil je iets zoet, **zuur** of juist zout?

Laat het even weten, dan bestel ik.

Groetjes,

Tom

Schrijf een passende reactie: *Ik wil graag ... / Ik vind ... lekker, maar ... vind ik te ... / Voor mij liever ... omdat het ... is*

Belangrijke werkwoorden

Zien (*zien*)

Onvoltooid tegenwoordige
tijd (OTT)

zie

ziet

ziet

zien

zien

zien

Ruiken (*ruiken*)

Onvoltooid tegenwoordige
tijd (OTT)

ruik

ruikt

ruikt

ruiken

ruiken

ruiken

Horen (*horen*)

Onvoltooid tegenwoordige
tijd (OTT)

hoor

hoort

hoort

horen

horen

horen

ik

jij/je

hij/zij/ze/het

wij/we

jullie

zij/ze